I Guds, den Barmhärtige Förbarmarens namn

Koranens öppningskapitel al-Fâtihah
Av Abdur-Rahmân bin Nâsir as-Sa'dî
i översättning från engelska och arabiska av Redaktion.se

Lov och pris tillkommer Gud, världarnas Herre, den Nåderike, den Barmhärtige, som allsmäktig råder över Domens dag! Dig tillber vi; Dig anropar vi om hjälp. Led oss på den raka vägen – den väg de vandrat som Du har välsignat med Dina gåvor; inte de som har drabbats av [Din] vrede och inte de som har gått vilse!

I Allahs [namn]: Det vill säga, *Jag inleder i vart och ett av Allahs, den högstes namn*, detta då termen "*ism* " är singular och i genitivform. Detta är universellt för alla av [Allahs] sköna namn.

Allah: Han är Den som upphöjs och dyrkas, den vars rätt det är att endast Han urskiljs av den dyrkande [som giltigt föremål för dyrkan – övers.] på grund av Hans attribut av gudomlig dyrkan och dessa är de mest perfekta av attribut.

Den Barmhärtige Förbarmaren: är två namn som visar på att Han den Upphöjde är innevarare av en stor och omfattande barmhärtighet som inbegriper alla ting och varje levande väsen. Den är föreskriven för de gudfruktiga som följer Hans profeter och sändebud, ja för dessa finns en obegränsad barmhärtighet och andra [än dessa gudfruktiga] har en del av denna barmhärtighet.

Du bör veta att bland de principer som denna nations förfäder och dess imamer är samstämmiga kring, är tron (*îmân*) på Allah och Hans attribut och på attributens fulländning. De tror till exempel att Han är den Barmhärtige och den som förbarmar Sig, ägare av den barmhärtighet som han beskrivits med … . Och så är välsignelserna, var och en av dem, helt ett utslag av Hans barmhärtighet. På samma sätt är det med återstoden av Hans namn. Man säger angående [Guds namn] *al-'Alîm* – den Allvetande att Han är kunnig och till honom hör all kunskap, genom detta förstår Han allting. Han är kapabel (*qadîr*) innehavare av förmåga till att kunna allting.

Allt lov och pris tillkommer Allah: är ett prisande av Allah med ett fulländat attribut och med Hans handlingar som kretsar mellan givmildhet (*fadl*) och rättvisa, därför hör det bästa av prisade, ur alla aspekter, till Honom.

Världarnas Herre: är Den som har omsorg om allting som existerar, vilket är [allt som är] annat än Allah genom att Han har skapat dem alla och givit dem medel och skänkt dem sina välsignelser (och gåvor – *ni'mat*) i fullaste mått. Ja om dessa gåvor skulle utebli skulle skapelsen bli lämnad utan möjlighet till överlevnad. Så vad helst de har av gåvor är gåvor från honom den Upphöjde.

Den upphöjdes omsorg (*tarbiyyah*) för Sin skapelse är av två slag, allmän och specifik. Den allmänna består i att Han skapade skapelsen, gav dem försörjning, vägledde dem till det som är till nytta för dem så att de kan överleva i denna värld. Den specifika är den omsorg Han dragit över Sina nära vänner(*awliyâ'*). Han fostrar dem till tron och ger dem framgång och fulländning i den och Han håller undan distraktioner och hinder mellan dem och Honom. Den verkliga sanningen i detta är att [Guds] omsorg är att ges framgång i allting gott och att få skydd från allting ont. Kanske är det denna innerbörd som är hemligheten bakom profeternas böner med termen "*Rabb*". Ja sannerligen faller allting som de har bett om in under Hans specifika herradöme (*rubûbiyyah*).

Så "världarnas Herre" indikerar att urskilja Honom som enda Skapare och handhavare, [givare av] välsignelse, som fullständigt oberoende, och [det indikerar] hela universums beroende av Honom, från varje håll och i varje aspekt.

Domedagens Konung… *Mâlik* (Konung):
Han är den som kan beskrivas med attributet "Konung" vars auktoritet det är att påbjuda och förbjuda, att belöna och att utmäta straff, och att fritt disponera sitt konungadöme på alla sätt. *al-Malik* – Konungen – förbinds med domedagen, dvs. återuppståndelsens dag, den dag på vilken människorna skall dömas utefter sina handlingar, de goda såväl som de dåliga, för på den dagen kommer Hans fulländade auktoritet, rättvisa och visdom att bli fullständigt tydliga för människorna. På den dagen kommer skapelsens kungadömen att upphöra till dess att det under den dagen inte kommer att finnas någon skillnad mellan kungar och fåraherdar, fria och förslavade. Alla måste de underkasta sig Hans makt, ödmjuka inför Hans storhet, för Han är Konung över domedagen och över alla andra dagar.

Dig tillber vi; Dig anropar vi om hjälp.
Det vill säga, att vi urskiljer endast Dig för vår dyrkan och våra anrop om hjälp. Så därför, att låta den för vilken handlingen utförs begränsar den [dvs att dyrkan av Gud begränsas till att vara för Gud endast] och detta bekräftar det som nämnts och negerar det för andra, som om det hade sagts, "*Vi dyrkar Dig och vi dyrkar ingen vid sidan om Dig, vi söker vår hjälp hos Dig och vi söker inte hjälp hos någon annan än Dig*." Att låta dyrkan gå före sökandet av hjälp är att låta det allmänna gå före det specifika, att ge företräde till den Upphöjdes rätt före tjänarens rätt. Dyrkan är en term som omfattar det som Gud älskar och är nöjd med av

handlingar och ord som sker öppet såväl som i det fördolda. Att söka hjälp är att avse Gud, den Upphöjde, att uppnå nyttor (och fördelar – *al-munâfi'*) och undanröja skador (och nackdelar – *al-mudâr*), med förtröstan om att Gud kommer att få det till stånd.

Att utföra dyrkan av Gud och att söka all hjälp hos honom är medlet för gudstjänarens lycka, frälsning [och skydd – *nadjât*] från allt ont – ja det finns ingen väg till frälsning förutom genom utförandet av dessa två saker. Och dyrkan blir till dyrkan först när den tas från Allâhs sändebud– över honom vare frid – och då avsikten med det är att söka Guds anlete. Bara genom dessa två kan någonting anses vara dyrkan. Att söka hjälp nämns efter dyrkan även om det ingår i det (dvs. att det är en del av dyrkan att söka sin hjälp hos Allâh – övers.) på grund av att tjänaren är i behov av att söka hjälp hos Allâh, den Upphöjde, i all sin dyrkan. Om Allâh inte skulle hjälpa honom skulle han inte kunna uppnå det han söker av att uppfylla Hans påbud och avstå från det Han förbjudit.

Han, den Upphöjde, sade sedan, **Led oss på den raka vägen**, dvs. visa oss och vägled oss, och ge oss framgång längs med den raka vägen. Det är den klara vägen som leder till Allâh och till Hans paradis, och det är insikten om sanningen och handlandet därefter, och led oss till vägen och led oss längs med vägen. Att ledas till vägen är att hålla fast vid Islam och lämna allt annat av religioner [och livsåskådningar – *adiyân*] och att ledas längs med vägen omfattar vägledning i religionens alla detaljer i kunskap och handling. Så denna bön är den mest omfattande och nyttiga för tjänaren. På grund av detta är det obligatoriskt för människorna att åkalla Allâh med den i varje bönecykel (*rak'at*) då de verkligen är i behov av detta.

Och denna raka väg är: ”**den väg de vandrat som Du har välsignat med Dina gåvor**…” som profeterna, de sannfärdiga, martyrerna och de rättfärdiga, ”**inte den**” väg de vandrar som har ”**drabbats av [Din] vrede**”, de som känner till sanningen men som lämnat den som judarna och de som följer dem. ”**Och inte de** ”som vandrar en väg som leder ”**vilse**”, de som lämnat sanningen för okunskap och vilsegång.

Detta kapitel, i sin korthet, omfattar det som inget annat kapitel omfattar. Det omfattar de tre kategorierna av monoteismen [i islam – *tawhîd*]:

1 – *Tawhîd* i herradöme (*ar-rubûbiyyah*) finner vi i Hans ord: ”**Världarnas Herre**”;
2 – *Tawhîd* i dyrkan [av Gud, *al-'ilahiyat*] vilket är att urskilja endast Gud i sin dyrkan – härleds i ordet, ”**Allâh**” och Hans ord, ”**Dig tillber vi; Dig anropar vi om hjälp**”;
3 – *Tawhîd* i namn och attribut (*asmâ wa as-sifât*), vilket är [gudstjänarens trosmässiga erkännande och] bekräftande av Guds, den Upphöjdes, perfekta attribut som Han själv

bekräftade och som Hans sändebud bekräftade, utan att förneka (*ta'tîl*), likna dem vid skapelsens attribut (*tamthîl*) eller att tillskriva Honom mänskliga eller antropomorfa drag (*tashbîh*). Detta bevisas genom uttalandet, "**allt lov och pris**".

Och det omfattar ett bekräftande av profetskapet i Hans ord, "**Led oss på den raka vägen**" då denna vägledning är omöjlig utan uppenbarelse. Det rymmer också ett bekräftande av återgäldandet för handlingarna i Hans ord, "**Domedagens Konung**" och att återgäldandet kommer att vara rättvist då betydelsen av ordet *dîn* (i *yawm ad-dîn* – domedagen – övers.) är rättvis dom.

Det omfattar också ett bekräftande av den Gudomliga förutbestämmelsen (*qadr*) och att gudstjänaren är den verkliga aktören till skillnad mot vad *Qadariyyah* och *Djabariyyah*anser. Ja det innehåller ett tillbakavisande av alla innovationens och vilseledningens folk i orden, "led oss längs med den raka vägen", då det är kunskap om sanningen och handlandet i enlighet med den och varje innovatör och vilseledd person är i motsats till detta.

Det omfattar också att låta sin religion vara uppriktigt för Allâh, den Upphöjde, i dyrkan och sökande av hjälp i Hans ord, "**Dig tillber vi; Dig anropar vi om hjälp**".
Så allt lov och pris tillkommer Gud, världarnas Herre!

Källor

as-Sa'dî, Abdur-Rahmân bin Nâsir, *Taysîr al-Karîm al-Rahmân Fî Tafsîr kalâm al-mannân*, Mu'asisat al-rislâlat, Beirut 1996
Koranöversättning enligt, Bernström, M. K., Koranens Budskap, Proprius 1998

Noter:

Dvs att man utför den dyrkan som profeten – över honom vare frid – har lärt ut och själv praktiserat och lämnar den dyrkan som människorna har introducerat efter profetens bortgång som en innovation (*bid'ah*) – övers.
Två sekter som har gått till överdrift i sitt sätt att förstå Guds förutbestämmande (***qadr***) – övers.